

PAPI SZOLGÁLAT ÉS ÉLET

1. Bevezető gondolatok

„Mindannyian misszionárius tanítványok vagyunk! Mire várunk?”– teszi fel a kérdést Ferenc pápa az EG-ban. Látva az idők jeleit, paradigma-váltást szorgalmaznak mindazok, akik felelősséggel szeretnék megélni az Egyházhoz tartozásukat és hivatásukat. Szemléletváltásra van szükségünk, és ezek közül talán a legfontosabb az egyházképünk felülvizsgálata.

Az Egyházzal úgy gondolkodunk, mint egy gúláról, amelynek tetején a pápa van, majd a bíborosok, aztán a papok, alul pedig a világi hívek. Úgy véljük, hogy a Szentlélek felülről jön. Kit ér el legjobban? A pápát. Ő kapja a legtöbb Szentlelket. Aztán árad a bíborosokra, a püspökökre. A papokra is jut még valami, de alulra, ahol a hívek vannak, a Szentlélek már csak szivárog.

Ha gúlában gondolkodunk, úgy véljük, hogy „a felelősség azé, aki fölöttem van”. A gúla bármelyik irányából indulva képesek vagyunk áthárítani a felelősségünket, akár fölfelé, akár lefelé haladva. Ma is minden felelősséget szívesen áthárítanak a hívek a papokra, a papok pedig az előjáróikra. A II. Vatikáni zsinat az Egyházzal, mint Isten vándorló népéről beszél, a Szentlélek vezetése alatt. A Szentlélek pedig a közösség minden tagjára kiáradt. Tapasztalatunk, hogy ott van misszionáló, élő, másokat befogadó Egyház, ahol közösségek születnek.

Ha az Egyházzal Krisztus titokzatos Testeként gondolkodunk, akkor felismerjük, hogy ennek a Testnek a feje mind a mai napig úgy van jelen közöttünk, mint aki szolgál. Aki utána akar menni, attól azt kéri, hogy legyen az utolsó, mindenkinek a szolgája (vö. Mk 10,44). A szavaink, a prédikációink, a szentségek kiszolgáltatása és az életünk mind ennek a titoknak a megjelenítése. Hiányzik az egészséges kiválasztottság és küldetés tudat! Vagy beolvadunk a környezetünkbe vagy a külsőségekre figyelve túlhangsúlyozzuk a papságunkat.

A kiválasztottságunk nem fokozati, hanem lényegi különbséget takar. Semmi köze az értékességhez. Nem különbek vagyunk, hanem meghívott tanítványok, akiknek küldetést szánt az Isten.

Szemléletváltásra van szükségünk a papokról alkotott képben is. A főtisztelendő uraktól eljutni a szolgálati papságig. Áldozatot bemutató és közben önmagát szeretet áldozattá tevő papságig.

Az egész Egyházat megrázta a pedofil papok, püspökök nyilvánosságra jutott ügyei. Ezért a rólunk alkotott kép a hívekben is megrendült. Ezen változtatni, csak akkor tudunk, ha vállaljuk az életszentségre szóló meghívásunkat és felhagyunk a közepszerűséggel.

Tanúságot tehetnénk arról a Krisztusról, aki bennünk él, akiben élünk. Tanúságot tehetnénk Istenről, aki a Szeretet, Isten országáról, amely az Ő szeretet királysága, uralma közöttünk és bennünk. Krisztus tanítványaivá tehetnénk az embereket és meghívhatnánk őket ebbe az országba.

2. Statisztikai adatok

2.1. Papság

A papok létszáma csökken: egyházmegyénknek 2013-ban kb. 100 aktív papja volt, 2018-ban mindössze 77 aktív papot számlálhatunk.

Más egyházmegyéből két pap szolgál nálunk, akik még nem inkardinálódtak. Egyházmegyén kívül egy pap teljesít szolgálatot. Szerzetespapok nagyon kevesen vannak: Nagykanizsán három piarista atya tanít az iskolájukban. Kettő pap és egy diakónus él egy egyházmegyei alapítású papi szerzetes közösségben.

A papok átlagéletkora jelenleg 49 – 50 év, de ez csak romlani fog, ha a jelentkezők számában nem áll be komolyabb változás.

Amennyiben minden katolikusként keresztelt hívővel kapcsolatunk lenne, akkor egy papra közel négyezer hívő jutna. Ez a szám azonban korántsem igaz, mert a megkeresztelték 2–3%-val van valamilyen kapcsolatunk. Nem is beszélve azokról, akiket közben elveszítettünk, vagy el sem értünk: a 100-ból nem 1 személy, hanem 95 lélek után kellene elindulni.

Megszűnt a hagyományos plébános – káplán alá-fölrendeltségi viszony, sokkal inkább testvériessé és a szolgálatban egymást kiegészítővé vált a kapcsolat. Összesen kettő plébánián szolgálnak káplánok! Fontos lenne megőrizni a kezdeti lendületüket. A szolgálatot elhagyók száma viszonylag kevés: 4–5 fő lépett kiaz elmúlt 25 évben. A szolgálatból három papot bocsátottunk el 25 év alatt.

2.2. Utánpótlás, kispapok, szeminaristák

A kezdetek hivatástoborzásai után, amely sokakat elért, de azokból a nagyobb része elmaradt, s nem lett pap, a hivatások száma erősen csökkent. Két évvel ezelőtt egy jelentkezőnk sem akadt. Tavaly egy fő, az idén, 2018-ban pedig négyen jelentkeztek. Sok teendőnk van még ezen a téren.

A püspök részéről két kezdeményezés történt. Tavaly elindult a Jó Pásztor imaközösség, amelynek a tagjai az ima mellett a szenvedéseiket is felajánlják papi és misszionáriusi (mivel missziós terület vagyunk) hivatáskért. Az idén pedig mise-sorozatot kezdődött az Egyház történelmi sebeinek gyógyulásáért! Hisszük, hogy szellemi harc van a hivatások terén is, és fontos, hogy megszűnjön minden megosztottság, amely akadályozza az áldás kiadásának!

A jelentkezőket az Esztergomi szemináriumban, a Központi szemináriumban, és Rómában képzik.

JAVASLATOK és PÁRBESZÉD:

Az utánpótlás szervezéséről és a hivatásébresztésről!

Hogyan lehetne új utakat találni?

2.3. Állandó diakónusok

Az állandó, nő diakónusok nyolcan vannak. Közülük egy visz önállóan plébániát, a többiek pedig egy-egy területen szolgálnak, adott plébániákon.

Amennyiben megoldható lenne az anyagi ellátásuk, és személyileg alkalmasak plébániavezetésére, akkor újabb szentelésekre is szükség lehet. Ebben az esetben, mind a felvételi feltételeket, mind a képzést szükséges lenne komolyabban venni.

Átlagéletkoruk 40-45 év körül van.

JAVASLATOK és PÁRBESZÉD:

Plébánia-vezetés diakónusokkal, amelyhez érdemes lenne tanulmányozni más egyházmegyék gyakorlatát és a görögkatolikusok helyzetét. Mit jelent mindez a családra, a házastársra és az egyházmegyére nézve?

Nem pap-pótlékok! Mennyire kellene képezni őket a szegények, betegek, sérültek ellátására, hiszen eredetileg erre voltak rendelve?

3

2.4. Akolitusok, lelkipásztori segítők

Az egyházmegye indulásakor közel 25 akolituszt nevezett ki a püspök, akiknek egy része nem kapott szolgálatot azon a plébánián, ahová tartoztak. Pár ével ezelőtt meghirdettünk egy újabb képzést, majd ebben az évben (2018) immár a harmadikis elindult. Jelenleg 20 férfi készül az akolitusi szolgálatra. Zömmel városi plébániákról. Ezzel együtt lelkipásztori segítőknek is jó lenne képzést szervezni.

JAVASLATOK és PÁRBESZÉD:

Nagy szükség lenne közösségvezetőkre, akik különösen a falvainkban össze tudnák tartani az ottmaradtakat, törődnének a közösség szegényeivel, tehát közösségépítő és szociális munka is feladatuk lenne az igeliturgiák végzése mellett.

2.5. Papi egyesületek, közösségek

Jelenleg egyházmegyénkben az Unió Cléri két helyszínen működik, az Ifi papi közösség, valamint a Máriás Papi Mozgalomhoz tartozó papok közössége találkozik havi rendszerességgel. Szervezés alatt van egy papi imaközösség havi rendszerességgel, két helyszínen.

Az már meglévő papi csoportok létszáma 25-30 fő körül van.

JAVASLATOK és PÁRBESZÉD:

Növelni lehetne a papi közösségeket, mert viszonylag kevés atyát érnek el ezek a csoportok és szükség lenne ökumenikus, papokból-lelkészekből álló csoportok működésére is! Jelenleg egy ilyen van Kaposváron havi egy alkalommal kb. egy óra időtartamban.

2.6. A plébániák

Az egyházmegye megalapításakor 156 plébániánk volt. 2002-ben ebből 55-öt filiává minősített át a püspök, és 19 oldallagosan ellátott plébánia maradt. Az oldallagosan ellátott plébániák száma jelenleg 32.

JAVASLATOK és PÁRBESZÉD A 2. FEJEZET EGÉSZE KAPCSÁN

(egy Egyházához hű, hitében elkötelezett katolikus családapa felvetései)

Ha egy fa ága elszárad, már nem járja át életerő, nincs benne többé vitalitás. Jó lenne megérteni, mi az üzenete ennek a sorvadásnak. Kikerülhetetlen feladat lesz átvezetni egy régi, letűnt világban intézményesült Egyházat egy megváltozott világ igényeire válaszolni képes Egyházba, és megtalálni annak intézményeit.

1./ Hova vigyük érdeklődő ismerősünket?

- közösségek hiánya, a templomi közönség nem közösség
- a templomba járók 75 %-a 60 év feletti (vidéken még rosszabb az arány), 20 év múlva a mostani létszám 1/3-val lehet számolni, de ezt még rontja a papok számának rohamos csökkenése

2./ Paphiány (kat.:4600 fő/pap;prot.:1700 fő/lelkész;bapt.:260 fő/lelkész;HIT gyülekezete:170 fő/pásztor; görögkatolikusoknál: 640 fő/parókus)

Az Egyháznak fontos eldöntenie, hogy a jelenlegi gyakorlathoz, vagy az eucharisztiahoz ragaszkodik! Szent Ágoston azt mondja, ahol nincs eucharisztia, ott nincs Egyház.

- a nem döntés is döntés (mulasztásból elkövetett egyházsorvasztás – már tart sok évtizede!)- a misztérium átélésének a jelenlegi templomi misék keretében csak nagyon korlátozott tere van:

- o a pap van – túldimenzionált szerepben, és felelőségben (szinte minden rajta múlik!)
- o a közösség nem él – nézünk egymás hátába idegenül (a misztérium természetes alapja nem működik – így „a természetfeletti a természetesre épül” elv nem érvényesül)
- o ezért testetlenné, megfoghatatlanná válik a misztérium (mert a misztérium látható, tapasztalható, nélkülözhetetlen része az élő közösség. Az eucharisztia ugyanis leválaszthatatlan a közösségtől („szent együtt lakozás:” O sacrumconvivium).
- o Ha ez nem él, akkor óhatatlanul sodródunk az elvonatkoztatott, elméleti értelmezés irányába. Ennek hiányát kompenzáljuk túl az eukarisztia tárgyiasításában. (Örvendetes lenne, ha az eucharisztikus kongresszus ezt az arányeltolódást is felismerné, és orvosolná! – külön témát érdemelne. Az eucharisztia sokkal több, mint az oltáriszentség.)
- o A misztérium csak a „misztikusok” (ezek inkább a nők) számára fogható valóság, ill. az elvont gondolkodásra képes, intellektuális férfiak, akik vallják! hogy ez így van) Ezért is van olyan kevés férfi az egyházunkban.

Biztos, hogy megérett a helyzet a szemléletváltásra!

Az Egyház ott élő, ahol közösségek vannak, amelyekben az emberek megismerhetik egymást. E nélkül nem létezik hatékony evangelizáció. Ma 800–10.000 fő között van egy-egy plébánia létszáma. A 10.000-es plébániákat 100 csoportra lehetne osztani.

Ezek ellátását rá lehetne bízni olyan házásokra, akik öt éve egészséges családi életet élnek. A házásoknak külön speciális képzésre lenne szükség (akolitus képzéshez hasonló, de nem csak férfiaknak szóló) . Vagy elkötelezett hívő, de gyermekeiket már felnevelt híveket lenne jó felkérni erre a szolgálatra.

3. Hivatásunk megélése

3.1. A papi szolgálat

Kinevezések, dispoziciók.

Ezek eldöntése a Papi Szenátus javaslatait figyelembe véve a Tanácsosok Testületével megtárgyalva történik. Önkényesen, csak azért mert régóta egy helyen van valaki, nem szoktuk elhelyezni. Leginkább akkor helyezünk át papot, ahol ereszükség van. Felmerül a kérdés, jó gyakorlat ez? A megszokás, az elkényelmesedés mind a pap, mind a hívek szempontjából a megújulás ellensége!

Együtműködés a papok és a püspök között

Reményeink szerint a személyes találkozásokon, a papok látogatásán és a papi közösségekbe való bekapcsolódáson keresztül a kapcsolat a hivatalos formától elmozdul az atyai kapcsolat felé. Öröm megtapasztalni a papok nyitottságát erre. Egymásnak munkatársai vagyunk és közös a felelősségünk az egyházmegyéért.

A látogatások, a találkozások alkalmával szeretnénk erősíteni az önállóságukat és ugyanakkor mélyíteni az egymástól való függést, az egymásra utaltság fontosságát és annak megértését. Mindennek forrása a Krisztustól való személyes függés!

A papoknak és a püspöknek egymás jobb megismerésére és kölcsönös bizalomra van szükségük! Elfogadni és meghallgatni egymást, időt adni egymásnak, s elérhetővé válni egymás számára és törődni egymással! Így sokat segíthetünk a papok magányosságáért.

A papok közötti együttműködés

Személyes barátságokon, közös célért végzett szolgálatokban, rekollekciókon és továbbképzéseken válik kézzel foghatóvá a papok közötti együttműködés. Jót tenne, ha létrejönnének a plébániák közötti „hálózatok”. Azonos lelkipásztori kihívás előtt állók — lakótelepek, agglomeráció- és rétegpasztoráció területén — egymást segíthetnék tapasztalatokkal és találkozásokkal. Előegíthetnénk az egység megőrzését és az egymás iránti szeretet növekedését!

Együtműködés a papok és a világiak, munkatársak között.

Itt is szemléletváltásra van szükség valamint a világiakkal szembeni bizalmatlanság és félelem megszűnésére. Különösen a nők felé való megnyilvánulásainkban van szükség változtatásra. A népi vallásosságban, amely nagy kincs, jelen van az Isten népén lévő kenet. Akkor tanulhatunk belőle, ha nem nézzük le őket, hanem tisztelettel közelítünk hozzájuk, mert ez is az Isten utáni szomjat jelzi.

A tisztelet nélkül nem tudunk együttműködni a laikus testvérekkel, és a közülük kikerülő munkatársainkkal. Ez különösen érvényes a cigány testvéreinkre is. Ne feledjük, amit Jézus Nikodémusnak mondott: „A szél ott fúj, ahol akar. Hallod zúgását, de nem tudod, honnan jön és hová megy. Így van mindaz, aki a Lélektől született.” A keresztség által mindannyian

részesültek Krisztus papságában! Ez az igazi alapja a papok és világiak együttműködésének az Egyházban!

Együttműködés az egyházközségi képviselőtestületekkel.

Ahhoz, hogy követni lehessen a képviselőtestületek megbízatását és szolgálatát, egyházmegyénkben ettől az évtől kezdődően (2018) bevezettük a képviselőtestületegységes, egy napon történő kinevezését. Ennek megvalósulásához minden testület megbízása ősszel megszűnik. Krisztus Király vasárnapján tesznek esküt a tagok. Az együttműködés egyik fontos feltétele, hogy a papok és a munkatársaik kölcsönösen építsék a bizalmat és keressék az együttműködés módjait. El kerülhetnénk két szélsőséget. Az egyikben nincs szükség a világiakra, mert csak akadályt lát bennük a pap, mert 'úgy is minden úgy lesz, ahogy ő akarja'. A másikban pedig bedobja a gyepőt a plébános, s mindent rábíz a világiakra.

Ezen a területen célravezető lehet a helyesen értelmezett demokrácia. Nem szabadfélni tőle! Ha a képviselők látják munkájuk értelmét és képviselni tudják a „nép” érdekeit, jobb lesz a viszony a pap és a testület között ill. az egyházközség is komolyabban veszi a saját képviselőit. Ezért is fontos, hogy a tagokat ne a plébános válassza, vagy jelölje! A szabadság és az „eredmények” pedig felszabadítják a kreativitást, amiben megnyilvánul a közösség ereje.

JAVASLATOK és PÁRBESZÉD A 3.1. FEJEZET KAPCSÁN

A keresztség által részesei lettünk Krisztus egyetemes papságának. Ezt általános papságnak hívjuk, mert minden megkeresztelt részese lett Krisztus papi, prófétai és királyi méltóságából és küldetéséből. Emellett van a szolgálati papság, amelyik nemcsak fokozatilag különbözik a világban élők általános papságától, hanem lényegileg is.

Sajnos a papok és az egyháziak szemléletmódjában is, a világban élő keresztények szemében is a fokozatbeli különbségre került a hangsúly. Vagyis a katolikusok úgy gondolkodnak a papokról, és a papok is úgy gondolkodnak önmagukról, hogy ők fokozatban fölül állnak azoknak a keresztényeknek, akiknek a szolgálata van rájuk bízva. A szolgálati papság arra kapta az egyházi rend szentségét, hogy egész életében a Test tagjainak szentté válását, megszentelődését szolgálja. Nem uralkodásra, hanem szolgálatra kapta a küldetést!

A kölcsönös és testvéri együttműködés helyett még mindig elvárjuk, hogy az egyetemes papság, azaz a hívek szolgálják a szolgálati papságot. Ez pedig nem helyes.

3.2. A papság elosztása az egyházmegye különböző zónáiban

Plébániák, falusi, városi területek, valamint üdülő övezetek.

Sajátos problémák. Az egyes régiókban más és más kihívással nézünk szembe. A Balaton déli partján nyáron tömegek jönnek nyaralni. Misékre is járnak. Ez hatalmas esély az emberek elérésére! Év közben pedig ugyanaz a helyzet, mint bármely más falusi vagy városi plébánián.

A nagyobb városok köré kiköltözik a lakosság, a templomaink pedig a központokban vannak. Közösségszervezés, találkozási helyekre lenneszükség, hogy elérjük ezeket az embereket.

A falvak nagy része kihálóban, a fiatalok elköltöztek, vagy külföldön kerestek munkát. Maradnak az öregek és a betegek. Egyházunk még nem ismerte fel és nem aknázza ki az ezzel együtt járó lehetőségeket. Nem karizmára van szükségünk a szegényekhez és a betegekhez, hanem nyitott szív, valamint félelmeink legyőzése. Az evangelizáció szempontjából ez nem teher, hiszen övék az Isten országa és a Jézussal való találkozás nagy lehetősége rejlik bennük!

A papság helyes elosztásának kritériumaként két szempontot szeretnénk figyelembe venni. A meglévő rendszer fenntartása a szentségi pasztoráció megszervezésével (misék, igeliturgiák, hitoktatás). A másik pedig az evangelizáció és a misszió. Ehhez nem szükséges papnak lenni, viszont olyan papokra van szükség, akik érzik ennek a fontosságát és minden erejükkel támogatják az erre hívást érző, megtért testvéreinket!

Az esperesi kerületek átszervezését azért tartottuk fontosnak, hogy aránylag egyforma létszámban legyenek papok a különböző kerületekben.

Miért vonunk össze plébániákat? Leginkább a paphiány miatt. Sajnos így viszont aránytalanul sok jut egy-egy papra. Miért engedi meg a paphiányt az, akié az Egyház? Valószínűleg másképpen szeretné folytatni. Több lehetőséget adva a világiaknak, ráébresztve őket is a saját felelősségükre, hiszen az Egyház nem a papok, hanem ők és mi együtt.

JAVASLATOK és PÁRBESZÉD:

Miként lehetne a papok-hívek kapcsolatát erősíteni? A nők szerepét növelni?

Hogyan lehetne segíteni a papságot és a híveket is Egyházmegyében gondolkodni?

Hogyan részesedhetnének jobban a világiak a lelkipásztori szolgálatban?

3.3. A papok helyzete az egyházmegyében

A sajátos papi identitásuk elfogadása és megélése.

Önazonosságunk jelen van bennünk, Istentől kapott ajándékként. Mivel előbb lettünk emberek, mint felszentelt papok, a papi identitásunkat is meghatározza, hogy Isten gyermekei, képmásai vagyunk. Ez a képmás Krisztusban láthatóvá vált. Papi identitásunk Krisztusban van elrejtve. Ebből következik, hogymínél inkább közel vagyunk az Istenhez, Jézus Krisztus által, annál közelebb kerülünk önmagunkhoz és az identitásunkhoz!

Akik nem jól élik meg az önazonosságukat, azok arra kényszerülnek, hogy egyre több pénzt költsenekarra, hogy önmagunkhoz visszataláljanak, és elveszett önazonosságukat „visszavásárolják”! Ez alól mi papok sem vagyunk kivétel! Mi is gyakran gondoljuk azt, hogy azok vagyunk, amit birtoklunk, amit elértünk.

Ebből ered az otthontalanságunk, amikor sehol nem találjuk a helyünket, továbbá a kiszolgáltatottságunk, amelynek következtében mi papok is manipulálhatók vagyunk a divat, a kozmetika, a hatalomra törés, a befolyásos kapcsolatok építése, a hamis mammon gyűjtése által éppúgy, mint a cölibátus megszegése, a politika és a vallásos szerepek eljátszása által. Ami biztonságot és önazonosságot ígér, azt kritika nélkül habzsoljuk, jöllehet további eltávolodással jár saját magunktól.

Aki azonos önmagával, az szabaddá válik arra, hogy megélje papi méltóságát a kapcsolatokban és az egyéni életvitelben is. Megszabadul a hamis szerepektől a megfelelni akarás kényszerétől.

Aki azonos önmagával, az szabaddá válik arra, hogy megélje papi méltóságát az öltözködésben is. Tudja, hogy nem a ruha teszi az embert, de azt is, hogy jellé válhat a ruhában, legyen az reverenda, papi civil vagy más öltözet. Nem árt, ha egyszerre éljük meg az emberi identitásunkat is és a papi önazonosságunkat!

JAVASLATOK és PÁRBESZÉD:

Miként lehetne, ahol erre szükség van, apapok lakásának, ellátásának, életkörülményeinek helyzetén javítani?

A papok anyagi helyzete, a nyugdíjas papok helyzete, ellátottsága, a betegszabadságon lévők ellátása milyen megoldandó kérdéseket vet fel?

3.4. Spiritualitás

Papi lelkiség

A papi lelkiség lényege, hogy ugyanaz a lelkület formálódjon ki bennünk, amely Krisztus Jézusban volt (v.ö. Fil 2,5)! Talán az egyik legfontosabb a szolgálatunk végzésében a spiritualitás. Milyen lélekkel végezzük azt, ami ránk van bízva? Az emberek ma is Istent keresik, akibennünk él, mi pedig őbenne.

A lelkiségünk lényege a kapcsolat, az a bizonyos tér, ami a Szentháromság személyei és köztünk, valamint köztünk és azok között jön létre, akik felé a küldetésünk szól. Ezt nem lehet „csinálni”, ennek a kapcsolatnak csak átadhatjuk magunkat

Aszkézis

Az aszkézis alatt sokaknak testi tornagyakorlatok jutnak eszükbe, hogy megerősítsék a jámborságunk izmait, pedig az aszkézis nem jóvátétel, nem jó lelkiismeret teremtése, nem bünbánat, nem megtérés, hanem az Ő szeretetének meg nem érdemelt kinyilvánítására az én válaszom!

A krisztusi lelkület legfontosabb mozzanata a kenózisunk, az önkiüresítésünk. Amikor Igent mondunk Krisztus követésére, az első kérdése felénk, mit hagysz el értem? Ha az aszkézis nincs beágyazva egy élő Isten-kapcsolatba és önmagáért van, akkor semmi értelme sincs.

Szeretetválasz az Ő szeretetére! Mindenben mértéket tarthatunk, csak a szeretetben nem!

Önátadás

Amit a szentmisében az adományokkal végzünk, hálát adunk értük és felajánljuk Istennek, megvallva az Egyház hitét, hogy átváltozik az örök élet kenyerévé és italává, ugyanazt tehetjük naponta saját életünkkel. Hálával elfogadjuk Istentől minden nap és átadjuk neki, hogy változtassa át, szentelje meg, hogy minden dolgunkban az Atya dicsőüljön meg!

A szív tisztasága – cölibátus - a papok érzelmi élete- a pap és a szenvedély

Szükséges újragondolnunk a testünkhöz és a szexualitásunkhoz való viszonyunkat. A helyesen megélt szexualitás segít abban, hogy spirituális értelemben legyünk termékenyek. A szexualitásunk másra irányuló erő, segít, hogy ne forduljunk önmagunkba, segít a másik másságának elfogadásában bennünket.

Ajándék, amely segít befogadni és tovább adni az örömhírt, segít a szeretet cselekedeteinek gyakorlásában, valamint a pasztorális kapcsolatok kiépítésében. Amikor elfojtás helyett ajándékként fogadjuk el szexualitásunkat, és tiszteletben tartjuk annak határait magunkban és másokban is, akkor lelki egyensúlyt teremt bennünk!

A cölibátussal a pap nem a szexualitást, hanem annak gyakorlását utasítja vissza! Ezáltal egyfajta egyensúlyvesztést vállal, mert talált egy nagyobb kincset, az Isten országát és azt választotta! Ez minden választásban (a házasságban is) benne van. Cölibátusunk csak akkor lesz megtartó erő és működik jól, ha ezt a mindennél nagyobb kincset felfedezzük és választjuk is!

Mi van, ha ez a választás nem történt meg? Kompenzálni kezdünk, mert elvesztésünk nagyobbak tűnik, mint a felfedezett kincs, Isten országa és a Jézussal való személyes kapcsolat vonzása.

Pótcselekvésünk leglátványosabban a hatalomhoz, karrierhez, pénzhez, evéshez, iváshoz, szexuális kapcsolatokhoz való viszonyulásunkon látszik! Ez kezdetben védelmi rendszernek tűnik, mert a visszautasítás és a vonzás közötti egyensúlyt próbáljuk általa visszaállítani.

Ám szép lassan elveszítjük az érzékenységünket és mindez szokássá, életstílussá válik (mert az adagot mindig növelni fogjuk!) A folyamat nagyon egyszerű: érzés – vágy – gondolat – tett – szokás – jellem – sors! Kialakulnak a szenvedélybetegségek, mert nem volt szenvedélyes a szeretetünk Jézus iránt.

Van gyógyulás! Amikor újra a kincs vonzásába kerül a pap szíve, és újra választja a cölibátust, nem a papi hivatást, hanem a cölibátust!

Honnan kaphatunk újra vonzást? Hogyan lehet betölteni az ürességet? Hogyan lehet újra „szerelembe esni”? Először is beszéljünk a kompenzációkról, az ürességről és a magány sebéről. Segítsük felfedezni a szűzi kapcsolat stílusát! A szűz nagyon sok kapcsolatban él, de egyet sem enged be a középpontba, és ő magasem lehet a másik életének a középpontja. Ezt a helyet csak Jézussal tölthetjük be!

Segít a compassió, a másik szenvedésének a befogadása. Aki nem tud együtt szenvedni, annál a szüzesség csak formalitás. Segít az identitásunk újra felfedezése, a valahova tartozás (közösség), a belső koherencia, az elengedettségek, rekreáció, a szívből való virrasztás másokért.

Ima és imák elvégzése— a zsolozsma kötelezettsége

Megdöbbenő, de először, mi papok is, az imát hagyjuk abba. Elveszítjük a „jobbik részt”. Magunkra vállaltuk a zsolozsma kötelezettségét, ám nagyon könnyen találunk kibúvót alóla, nem vagyunk szerzetesek, nincs időnk stb.

Amennyiben kitartunk az imában, akkor nem mindegy, hogy melyik időben és hogyan végezzük. Akit szeretünk, annak igyekszünk a minőségi időt odaadni! Az sem lényegtelen, hogy szeretetből vagy pusztán lelkiismereti kötelességből imádkozunk.

Imákat elvégezni és imádkozni nem mindig ugyanaz. Az ima kapcsolat és jelenlét! Az ő részéről állandóan biztosítva van számunkra mindkettő. A kérdés, hogy mennyire akarjuk a vele való kapcsolatot és mennyire akarunk jelen lenni számára?

Az egymásért végzett ima elengedhetetlen ahhoz, hogy mi is megtisztuljunk. Akiért imádkozunk, azzal szemben átalakul a szívünk! Ugyanilyen fontos az együtt végzett ima és szentségimádás. Amikor együtt imádkozunk, akkor gondoskodunk egymásról és függünk egymástól. Ez az egyik legfontosabb szolgálat!

Szentírás

A kinyilatkoztatás életünk legbiztosabb sziklája. Nem tankönyv, nem kötelező olvasmány, nem egzegetikai tananyag, hanem Isten szerelmes levele számunkra (Nagy Szent Gergely). Miért olvassuk olyan ritkán? Miért csak akkor, amikor készülünk a prédikációra, hittan órára vagy előadásra?

Ahhoz, hogy a hit, a remény és a szeretet kríziséből kikerüljünk, vagy azt elkerülhessük, még mélyebben ismerjük meg Isten szavát! Olvassuk szeretettel és megnyílik számunkra!

Nem elég olvasni, tudni, hanem higgyünk is az Ő szavában, azaz bízzuk rá az életünket, hogy életünk Igéjévé válhassanak a szentírás szavai!

Amennyiben ismerjük, hiszünk benne és a hitből fakadóan tapasztalatunk van arról, hogy ez az Igazság, akkor tudunk tanúságot tenni róla! Ez nem megy anélkül, hogy tettekre ne váltanánk és akkor az Isten szava szentté tesz bennünket.

Szentségimádás és az elveszített „jobbik rész”

Az aktivitás eretnekségében vergődik Egyházunk. Ennek következté bentömegek keresik a meditációs központokat, fizetnek nagy összegeket, hogy bejussanak valamelyik keleti meditációs kurzusra. Eközben miénk a betániai Mária által oly fontosnak tartott „jobbik rész”. Mi ingyen kaptuk és adhatnánk, ha fontosnak tartanánk a szemlélődést, a jelenlétet!

Mit jelent a szentségimádás? Szeretettel szemlélni a titkot! Szeretettel, azaz mindent megosztva övele, még a legrejtettebb dolgainkat is, arra vágyakozva, hogy az életünk része legyen. Szemlélni azt jelenti, lemondunk arról, hogy irányítsuk a vele való kapcsolatot. Titok, amely kimeríthetetlen, mert csak befogadni lehet Őt, és megengedni Neki, hogy befogadjon minket.

A szentmiseés életünk szentmiseje

Forrás és csúcspont! Amit ünneplünk, annak megélésére lettünk meghívva. A körülöttünk élőket nem csak az érdekli, hogy mekkora hittel és átéléssel, vagy rutinnal és magunkat középpontba helyezve végezzük, hanem legalább ennyire fontos számunkra, hogy mi történik velünk a két mise között?

Életünk szentmiséje akkor kezdődik, amikor a szentmise befejeződik! Minden nap gyakorolni a bűnbánatot, hiszen mi is felelősek vagyunk a minket körülvevő, vagy bennünk élő rosszért. Naponta táplálkozni az Élet igéjéből, olvasva és tettekre váltva. Ugyancsak naponta felajánlva életünket, mint adományt Isten szeretet-oltárán, megengedve, hogy átváltoztasson és szentté tegyen bennünket. Így válunk a kiengesztelődés és a béke követeivé, azt a békét adva tovább, amit Jézustól kaptunk.

Gyóntatás és lelkivezetés

A gyónókkal és a hozzánk forduló lelkivezetést kérőkkel meghatározza kapcsolatunkat, hogy milyen a viszonyunk a bennünk élő bűnössel! Ettől is függ, hogy irgalmasság széke vagy ítélő szék lesz a gyóntató székünk!

A gyónásba csak az tartozik bele, ami bűn, hanem az is, amit a bűn által okozott sebnek nevezünk. A lelkivezetés minden olyan problémát felölel, ami kapcsolatban áll az életünkkel. Nagy veszély a kettő összekeverése és a bűnök elpszichologizálása. A gyónás emes beszélgetéssé, a bűn jelentéktelenné válik, és a gyónás elveszíti szentségi dimenzióját.

A gyónást és a lelki beszélgetést jó külön választani, mert az egyik szentség, a másik pedig nem. Mindkettő nagy kísértés a hatalomra, mert többszörös függésben vannak tőlünk azok, akik ezeket kérik.

A hívek tudják, hogy nem erősségünk a szerénység és kihasználják a fontossági tudatunkat. Mi pedig nehezen látjuk be, hogy szükségünk van elismerésre, személyes kapcsolatokra, jó szóra, jó ételre és pihenésre. Minél inkább letagadjuk ezeket, annál inkább hagyjuk, hogy belőlünk kis istent csináljanak. Nagyon gyakran előfordul a papok életében, hogy nem Istent szolgálják, hanem egy a szívében őrzött bálványt, az ideális pap képét, és ez előtt borulnak le, és borulnak ki, ha nem ez előtt borulnak le mások. Előfordul, hogy ennek az ideális képnek szolgálatába rokkannunk bele és bénulunk meg, ha nem találjuk!

Kapcsolatunk a bűnösökkel

Mindenkinek sebzett a bűnösökkel és a mássággal való kapcsolata. Sebzett a kapcsolatunk, mert „a szálka” a mi szemünkben van, és nem tudjuk sem magunkban, sem másokbanszétválasztani a bűnt és a bűnöst. Jézus szétválasztja a kettőt. A bűnt elveti és elveszi, a bűnösért pedig meghal.

Az, hogy a bűnösökkel kapcsolatbaniszonyt érzünk, vagy netán nagyon is intim viszonyunkvan velük, elárulja a bennük élő „bűnössel” való kapcsolatunk. Nehéz elfogadni, hogy mi is a bűnösök közé tartozunk, és aszerint is kellene viselkedni, azaz a hétköznapijainkat bűnbánatban és hálában élni.

Egy sebzett Egyház képes arra, hogy megértse jelen világunk sérüléseit, képes arra is, hogy meginduljon, sírni tudjon ezek fölött. Egy sebzett Egyház együtt szenved velük, s így lesz képes arra, hogy kísérje és a gyógyulás felé segíti a bűnösöket.

Gyógyítás

Küldetésünk rendkívül fontos része a gyógyítás, bár nem igazán gyakoroljuk. Nem is hiszünk abban, hogy ez megtörténhet, és nem is várjuk, hogy megtörténjen. Még a betegek szentségének kiszolgáltatásakor sem! Racionális teológián képzett elménknek minden gyanús, ami a tudásunkkal nem ellenőrizhető. Ami nem racionális, azt irracionálisnak tekintjük. Pedig ebben az esetben misztériumról van szó, amely meghaladja tudásunkat és alázattal meghajlunk előtte.

Elgondolkodtató tünet, hogy nálunk van az orvosság, a szentségek által, de nem hiszünk mégsem abban, hogy itt és most megtörténhet a gyógyulás. Miközben az általunk elítélt szabadkeresztény gyülekezetek bátrak a hitben, tapasztalatuk a gyógyulás és a szabadulás. Emiatt nekik gyorsabban elhiszik az emberek, hogy tényleg szereti őket az Isten.

Jézustól eredően, az Egyház küldetéséhez kezdetektől hozzá tartozik a gyógyítás! Ez nem a karizmatikusok kiváltsága. Nem szükséges közérjük tartozni ahhoz, hogy higgyünk abban, hogy a szentségekben jelenlévő Krisztus, ma is meg akarja mutatni szeretetének hatalmát a szenvedő emberek fölött. Nem vele van a baj, ha nem történnek gyógyulások, hanem a hitünkkel! Nem véletlen, hogy a KEK a szentségekről szóló fejezetet a vérfolyásos asszony képével kezdi. „Ha csak a ruhája szegélyét érintem is, meggyógyulok”, mi pedig nem érintjük, hanem egyesülünk vele minden szentségben. Ezen a téren is megújulásra van szükségünk nekünk, papoknak.

Kapcsolat a szentekkel

Nemcsak a szentségek lettek háttérbe szorítva a gyógyítás szempontjából, hanem a szentek is mellékessé váltak. Pedig fontos segítőink küldetésünk teljesítésében, különösen a gyógyításban. Tudjuk, hogy nem lehet szentté avatni senkit, anélkül, hogy legalább két orvosilag megmagyarázhatatlan, és általuk bizonyított gyógyulás ne történt volna velük kapcsolatban. Ezek szerint elvárható tőlük, hogy ebben is segítségünkre legyenek. Vajon milyen gyakran és mekkora hittel kérjük a közbenjárásukat? Úgy tűnik, hogy összefüggés van az egyéni életszentség és a gyógyítás karizmája között.

Pap és az életszentség

A pap tekintélye maga Jézus Krisztus, akinek a személyében vagyunk jelen a világban, nemcsak az oltárnál vagy ima közben! Isten szeretné, hogy a pap Krisztussal azonos legyen, növekedne minden nap a szabadságban és mindegyikük belenőne Krisztus szentségébe. Ez a szentség a papok igazi szabadsága. A szentség kegyelmi adomány. Mit tehetünk a növekedéséért?

Jézus eledele az Atya akaratának tettekre váltása volt. Szabadsága pedig az engedelmség, amelyben ő önként, szabadon függővé tette magát az Atyától és az ő akaratától. Az engedelmség nála nem infantilizmus, nem katonai fogalom, hanem a szabadságban való lét! Szabadsága nem protestálás a fennálló rend ellen, hanem szerelmi vallomás az Atya és az Ő népe iránt!

Az Atya akarata az, hogy szentek legyünk! Erre csak szabadon mondatunk igent és a bennünk működő Szentlélek segít abban, hogy szentté válhassunk! Az életszentség nem morális bajnokság, nem is a glóriánk fényesítése, hanem a bennünk élő Isten szeretetének túlcsoportulása mindenki felé, különösen a legkisebbek felé. A szentségekkel való élés, az Ige tettekre váltása, a szegényekkel való közösségvállalás, mind a Szentháromsággal való

egységünk túlradásává válik. Minél szorosabb ez az egység, az engedelmisségben, annál kevésbé talál fogást rajtunk a sátán és csökken a bűn ereje az életünkben!

Szellemi harc

Erre sem tanítottak bennünket, vagy leegyszerűsítették a kísértések és a bűn ellen vívott küzdelemre. Szent Pál szerint többről van szó: „Nem a vér és a test ellen kell viaskodnunk, hanem a fejedelemségek és hatalmasságok, a sötét világ kormányzói és az égi magasságok gonosz szellemei ellen”.

Az Efezusi levél 6, 10–18-ban, ahonnan a fenti idézet származik, nem egy új stressz forrásról, hanem egy igazi stressz-ellenes programról van szó! A szellemi harc, Isten gyermekeinek szabaddá válása az Istennel való együttműködésre az Isten országában, amely már elérkezett, és a keresztség pillanatában elkezdődött bennünk. Ebben a harcban a gonosz legnagyobb győzelme annak elhitétetése teológusok egy részével, hogy ő nem személyes létező, csak negatív erő, a bűnről pedig elhitette, hogy az csak pszichológiai probléma, amit nem lehet megbánni, és így nem is lehet megbocsátani, pokol pedig nincs.

A szellemi harcot Isten fegyverzetével, vagyis az igazság, az igazságosság, ahít, Isten igéjének hirdetésével, valamint a béke evangéliuma átadásával, és a lelkek megkülönböztetésével vívjuk. Ehhez segítségként kapjuk még a reményt és a szeretetet.

A szellemi harc célja nem az én jólétem, személyes hatékonyságom, hanem az Isten országa. A Szentlélek segítségével megpróbáljuk legyőzni a gonosz lelkeket, üdvösségünk és Isten országának építése érdekében!

Pap és a karizmák

A karizmák nem azonosak a boszorkánysággal. Nem rajtunk kívül levő dolgok, amikkel operálhatunk! A szabad akaratunktól függenek! A keresztséggel megkapjuk az örök életet és a karizmákat is! Ezek a bérmálás által megerősítetnek. A papszentelésben pedig csak aktualizálódhatnak!

A karizmákat a szívünkben hordozzuk, tehát nem függ a szentség állapotától. A karizmákkal való élés út az alázatba! Isten kegyelméből a papszentelés által, mindegyikünknek megvan minden karizmája, de mi ezt nem akarjuk tudomásul venni, mivel a velük való élés nem út a "szentség" szférájába, hanem út lefelé a szolgálatba, az alázatba.

Az embereknek semmire sincs úgy szükségük, mint Isten kegyelmére, s ha készek vagyunk az alázat útját járni, és nem helyezzük reménységünket másba, csak Krisztusba, akkor máától kezdve minden karizmával élhetünk. Azon múlik, hogy készek vagyunk-e erre és akarjuk-e, hogy Isten felhasználjon bennünket?

A karizma az a "trágya", amin a szeretet növekszik. Nem lehet őket önmagukban gyakorolni, a szeretet növekedéséért vannak! A karizmákról sokszor technikai és mágikus értelemben gondolkodunk, pedig nem lehet mindent logikával és pszichológiával megérteni, igazolni. Megtanulhatnánk csodálkozni, mint egy gyermek. A gyermeknek nagy érzéke van az igazra, a természetfelettre, anélkül, hogy igazolva lenne a logikával. Ezt a naivitás a Szentlélek ajándéka!

A megsebzett pap

Botrányoktól harsog a sajtó. Legnagyobb botrány a pedofília és annak eltusolása, illetve az Egyház viszonyulása a homoszexuálisokhoz és a homoszexualitáshoz. A pedofília és a homoszexualitás, két külön jelenség, és az egyház különbséget tesz a homoszexuális hajlamúak és az aktív homoszexualitást megélők között is.

Ahogy látom, az egyetemes egyházban komolyan felvetődik a homoszexuális hajlamúak pasztorációjának kérdése azzal együtt, hogy semmi változás sincs a hagyományos családmódel határozott képviselője terén.

Úgy tűnik, ez lesz korunkban a botlás köve, amely alapján erősen kisebbségbe kerülnek azok az egyházak, amelyek kitartanak a Szentírás tanítása mellett és közben nyitnak a homoszexuálisok felé, mert befogadás nélkül kicsi esélye van a gyógyulásnak és megtérésnek!

Kevesek botránya sokak közepszerűségéből fakad! Kisebbségben vannak az Egyházban és a papok között is azok, akik nagyszerű, erényes keresztény életet szeretnének maguknak és szentségben megélt papságot. Ezzel szemben a többség a közepszerűséget kanonizálja mondván: „ez van, ezt kell szeretni, ne ugrálj, el kell fogadni azt, ami van”.

Hogyan gyógyul a pap?

A gyógyulás első lépése meghívás a választásra! A lelkiélet alaptörvénye, hogy akarja a lelki előbbre lépést. Újra és újra kérje ezt a kegyelmi ajándékot, és készséges legyen a fogadására. Legfontosabb döntés alapbeállítottságunk megváltoztatásaa papi hivatásunkhoz.

Gyógyulásunk Krisztus tekintélyének elfogadása után jön. A hit általszabadságra jutunk, amelyben sokat segíthet a meghallgatóima. Ebben az esetben Isten szavára úgy hallgatunk, mint egy minket egészen különösen érintő szóra. Hisszük, hogy ez a szó egészen meg akarja változtatni az életünket.

A gyógyuláshoz szükségünk van csendre, hogy meghalljuk Isten hozzánk szóló szavát. Amikor meggyógyultunk, képesek leszünk belesimulni Krisztus tekintélyébe. Akkor már nincs szükségünk más megoldások keresésére. Jézus tekintélyének elfogadása által védetté válunk.

JAVASLATOK és PÁRBESZÉD:

Miként lehetne a lelkipásztorokodó papság spirituális képését előmozdítani, arra vágyat és igényt ébreszteni bennünk?

Mit tehetnénk annak érdekében, hogy a prédikációink megérintsék és elgondolkodtassák az embereket?

Hogyan lehet erőforrássá a papi magány?

3.5. Egyéni életmód és életvitel

Időbeosztás

Az idő nem ellenségünk, de csak akkor használjuk helyesen, ha barátunkká tesszük a határidőnaplónkat. Amikor rosszul használjuk fel az időt, akkor két nagy veszély leselkedik ránk. Az egyik a lustaság, ha ez ránk tör, a legkisebb adat kitöltése is fárasztó, csak halogatunk mindent, ennek következtében képtelenek leszünk bármilyen határidőt betartani. A másik a túlhajszoltság, semmi időt sem hagyunk sem magunknak, sem másoknak, csak pörgünk, mint a bűgőcsiga.

Mindkettő menekülés a valóság elől, mert elveszítettük a kapcsolatot az Élet forrásával. Terheltek és túlterheltek leszünk, amíg fel nem ismerjük, hogy az időnk nem csak kronosz, hanem egyben kairosz is. A felismerés segít, hogy megtérve, elegendő időt adjunk végre Istennek. Ennek egyik gyümölcse lesz, hogy ajándékként élünk meg minden órát és a szolgálatra fordítjuk.

Munka és pihenés

Mindkettő miatt szorongunk. Oka a feltételezéseinkben, valamint attól való félelmünkben keresendő, hogy mit gondolnak rólunk mások, de betudható a vélt vagy valós elvárásoknak való megfelelésnek is, továbbá a magánytól való félelemnek.

Sokan közülünk szégyelljük a pihenést, mert lustának tarthatnak bennünket, ezért gyakran megítéljük a szívünkben azokat, akik tudnak időt szakítani a pihenésre. Szabadidőnket gyakran teletömjük tennivalóval és még fáradtabbak leszünk.

A munkaalkoholizmus is, a lustaság is közös gyökérből fakad, elveszítettük kapcsolatunkat létünk belső forrásával! A jóízű munkát és a munka szeretetét is fontos megtanulnunk.

Kapcsolat a püspökkel és egymással

A fölénk rendelt tekintély elfogadása és az engedelmisség nem könnyű, mert valamennyiünknek sérült a tekintéllyel való kapcsolata. Rosszul gyakorolták fölöttünk, és mi is gyakran élünk vissza tekintélyünkkel, legyen az szószék, hittan óra vagy a nálunk gyengébbek és kiszolgáltatottabbak felé való kapcsolatunk. A legfinomabb formája a bizalmatlanság, a legkeményebb pedig az állandó kritizálása mindannak, ami fölülről jön.

Rendkívül romboló a pletyka, amikor papok egymásról, leginkább a másik háta mögött beszélnek. Amikor a másik viselt dolgait kibeszéljük, gyanút ébresztünk és lehetetlenné tesszük az irántuk való tiszteletet, szeretetet. Egymás elfogadása terén még sok teendőnk van.

Az engedelmisséget és a tekintélyt Jézustól tanulhatjuk meg igazán. Az ő engedelmissége az Atyától való függés volt: önként, szabadon és szeretetben. Akik közülünk követik őt ebben, azok az engedelmisségük által a szabadság új mélységeit fogják felfedezni.

Életet és hivatást mentő tud lenni a papok egymás közötti barátsága! Itt nem kérdés az idő, az energia, a feltételek. Jó, amikor van valaki, aki olyannak fogad el, amilyen vagyok. Aki nem hízeleg, hanem ha szükséges, szembesíthibáimmal és mulasztásaimmal, és nem tart attól, hogy ezért elveszít.

JAVASLATOK és PÁRBESZÉD:

Miként lehetne a lelkipásztorkodó papság pihenőidejét és szabadságolását, az ehhez szükséges helyettesítést jól megszervezni?

Hogyan lehet segíteni azoknak, akik állandóan úton vannak, és nem lehet megtalálni őket?

3.6. Közvetlen kapcsolat az emberekkel

Hívekkel, más vallásúakkal, nem hívőkkel

A ránk bízott hívekkel, más vallásúakkal, nem hívőkkel való kapcsolatunkat erősen meghatározza az egyházképünk, az ember- és Isten-képünk. Amennyiben az Egyház Isten népe a Szentlélek vezetése alatt, és Isten a mi Atyánk, akkor mi mindannyian testvérek vagyunk. Azok felé, akik még nem ismerik Istent, küldetésünk van megismertetni őt. Ekkor azt keressük, ami közös, ami egybekapcsol bennünket. Az ökumenizmus, az egységre törekvés, az evangéliumból fakad, Krisztus követéséből.

Az idők jelei közé tartozik a „vér ökumenéje”. A keresztényeket egy közösségbe kapcsolja, hogy üldözik őket, függetlenül attól, hogy katolikus, protestáns vagy más keresztény testvéreinkről van szó.

Az idők jelei közé tartozik a zsidók, a mi idősebb testvéreink és a keresztény egyházak közötti megosztottság — valamint az ebből fakadó történelmi sebek — gyógyítása kiengesztelődés által!

Kapcsolatuk a szenvedőkkel, megtörtettekkel, szegényekkel, romákkal

Amíg nem ismerjük fel, és nem ismerjük be, hogy mi is szegények, sérültek és sebzettek vagyunk, addig nem akarunk velük közösséget vállalni. Futunk az erősek, a hatalmasok világa után, és Isten országa helyett minden erőnkkel a jóléti állam álmát építjük. A kettő nem ugyanaz, elég csak ismerni egy kicsit az evangéliumok tanítását és követni Jézus szavait és példáját. A jóléti társadalmak leselejtezik azokat, akikhez Jézus jött és minket küldött. Megoldandó problémaként tekintenek Isten képmásaira, teherként kezelik őket. A „Legyetek irgalmasok!” parancsa még mindig érvényben van.

Viszonyunk a hatalomhoz

Általában kétféle reakciónk van a hatalom felé: távol tartjuk magunkat tőle, vagy intim viszonyt ápolunk vele. Mindegyik a bennünk lévő „zsarnokkal” való kapcsolatunkról árulkodik! Jézus egyértelművé tette, hogy a „szálka” a saját szemünkben van. Először azt fontos megvizsgálni, hogy a bennünk lévő zsarnok, hogyan viselkedik és ennek ezután, ha szükséges megtérni! Sajnos a legtöbb esetben nem engedjük meg Jézusnak sem, hogy szembesítsen bennünket azzal, amit a hatalomról és a mammonról tanított! Kemény beszédnek tekintjük, mert veszélyezteti az életvitelünket, a kényelmünket és a gőgünket!

Megfontolandó viselkedésünk különösen a választások idején. Jogunk van erkölcsi iránymutatást adni, ugyanakkor kötelességünk tisztelni minden keresztény szabadságát és felelősségét, ezért nem javasolhatunk egyetlen megoldást sem egyedül elfogadhatóként!

JAVASLATOK és PÁRBESZÉD:

Miként őrizhetnénk meg a szabadságunkat politikai kérdésekben, különösen a választások időszakában?

Hogyan tudnánk jobban együttműködni a szakszolgálatokkal, rendőrséggel és a civil szervezetekkel?

4. Papok és az evangelizáció

4.1. Hangsúlyáttevés a katekézisiről a tanítvánnyá nevelésre

Az evangelizáció is és a hitoktatás is Jézus parancsának a teljesítése (v.ö.Mt 28, 19-20). Jézus tanítványává csak az tehet másokat, aki maga is az Ő tanítványa, akinek Jézus a Mestere. Evangelizálni az tud másokat, akinek a szívét már betöltötte az evangélium öröme. Az ilyen emberek „fertőzők” a többiekre nézve. Az Egyház nem prozelitizmussal, hanem vonzással növekszik!

Ezért talán az lenne a legjobb, ha az új evangelizációt a teológiai egyetemeken, főiskolákon, a papok egyházmegyei és espereskerületi összejövetelein, koronáin, hitoktatói képzéseken kezdenék el. Így Isten népe járna jól, mert senkinek nincs annyi alkalmatlan tanúságot tenni tapasztalatairól, mint a plébánosnak, a hitoktatónak és a pedagógusoknak.

4.2. Miért van szükség új evangelizációra?

Két ok miatt is fontosnak tartjuk. Még mindig sokkal többen vannak azok, akik nem hallottak Jézus Krisztus örömhíréről, mint azok, akik ismerik. Másrészt napjainkban a megkeresztelt tömegek hagyják el az Egyházat illetve veszítik el a hit iránti érzéküket és nem akarnak az evangélium szerint élni.

Ferenc pápa, XVI. Benedek pápa és elődei, Szent II. János Pál pápa, Boldog VI. Pál és Szent XXIII. János pápa is új evangelizációt sürgettek. Ennek oka, hogy a megkeresztelt tömegek csupán vasárnapi keresztényekké váltak. Hét közben pedig mindenféle szokásoknak és eszméknek engednek. Templomba járó híveink „hétfőn globalisták, kedden liberálisok, szerdán materialisták, csütörtökön ateisták, pénteken militaristák, szombaton pedig alkoholisták”. A kulturális kereszténység nem az evangéliumhoz szabja életét, hanem az evangéliumot szabja át hétköznapi életéhez, az adott kulturális közeg elvárásaihoz, szokásaihoz. A vallásnak egyetlen szerepet szánva, tegyen jobb emberré bennünket. De Jézust nem azért feszítették keresztre, mert becsületes és erkölcsös állampolgárként küzdött Palesztina és az akkori zsidóság felemelkedéséért, vagy az elnyomó rómaiak eltűnéséért, hanem azért, mert meghirdette Isten országát, Isten szeretet uralmát, és ezt kiterjesztett az ellenség (a másik oldalon lévő) szeretetére is.

4.3. Az idők jelei

Milyen világban élünk és milyen eszmei áramlatok között hirdetjük az evangéliumot? Milyen kihívásokra szükséges felkészíteni hitoktatóinkat? Illetve milyen ideológiákkal "megfertőzve" jelentkeznek hitoktatói, vagy teológiai tanulmányokra fiataljaink?

Az Isten-központú világnézettől az emberközpontúság felé tolódott el a hangsúly. Korunk gondolkodása az objektív tekintélytől a relativizmus felé mozdult el. Az értelmes érveknél fontosabb lett, hogy mit érzünk, és a kereszténységet is, meggyőződés helyett, csak egy véleményként könyvelik el a sok között. Mindenkinek joga van istent választani magának.

A veszély egyben esély, hogy visszatérjünk az evangéliumhoz egyénileg és közösségileg is. Válaszoljunk az idők jeleire, fedezzük fel a modern idők Aeropaguszeit, nem várva, hogy ők jöjjenek be a templomainkba! Lehetőségünk van a szemlélődésből fakadó evangelizációra, valamint éber figyelemre a Szentlélek jelei iránt, végül hit és az élet újbóli összekapcsolására. A prófétai jel szerep vállalására az új nemzetközi rend és korunk diktatúrái között! Az evangelizációra ma is Krisztus szeretete sürget minket!

4.4. A papok és a megkülönböztetés

Különség van a Szentlélek, a gonosz lélek és az emberi psziché indításai között. A megkülönböztetés karizma, amit kérnünk kell. Szükségünk van a Bölcsesség Lelkére, hogy felismerjük Isten akaratát: Isten Igéjével naponta táplálkozva Ő megérinthet bennünket, s akkor alá tudjuk vetni magunkat neki. Ima nélkül nincs esélyünk a megkülönböztetésre!

A megkülönböztetéshez osszuk meg mindezt a laikusokkal, a világi hívekkel, mert bennük is működik a sensusfidei, ők is megkapták a Szentlelket. Hallgassuk meg őket is, a püspök és a teológusok véleményét is. Kérjük ki a nálunk tapasztaltabbak tanácsát.

4.5. Kapcsolat a médiával

Az evangélium hirdetésében fontos használni a média által felkínált lehetőségeket, ugyanakkor őrizzük a szabadságunkat is. Vannak, akik félnek tőle, vannak, akiket vonz, vannak, akik tanulnak belőle és használják, mint lehetőséget.

Amennyiben nem ellenségnek, hanem partnereknek tekintjük a médiát, könnyebb együtt működni velük. Érdemes meghívni a sajtó képviselőit az egyházközség ünnepeire, nagyobb eseményeire. Ami nem szerepel a médiában, az nem létezik korunk embere számára.

Ne féljünk! Amikor a médián keresztül támadások keresztüzzébe kerül az Egyház, akkor a gonosz szervezi a színházat. Jézus pedig közben nyugodtan építi az Isten országát! A nyilvánvaló „betámadások” mellett többször találkozhatunk azzal, hogy a médiamunkások bizonyos témákban tudatlanok, de nem rosszindulatúak. Akár jobboldali, akár baloldali újságról, csatornáról van szó, van egy nézőpontjuk, amelyet szeretnének alátámasztani. Ezt minden nyilatkozóknak és olvasóknak érdemes tudatosítani. Elkerülendő az is, amikor az Egyházat eszközként akarják felhasználni a sajtó részéről.

Az igazi veszély nem a médiából jön! – ami a tényeket szellőzteti, hanem belőlünk és közülünk. Abból, hogy mi papok és keresztények hogyan bánunk a testvéreinkkel, amikor kiderülnek a nyilvánosságra hozott tények és igaznak is bizonyulnak!

Ne értékeljük túl a kívülről jövő támadásokat, hanem nézzünk meg, mik a tények az Egyházon belül és azt, hogy hogyan bánunk ezekkel a tényekkel mi? Nézzük meg, hogyan lehet segíteni azoknak, akiknek kiderültek a viselt dolgaik és hogyan tudnánk szeretetközösséget adni nekik, úgy szolgálva a bűnösök megtérését, hogy egyszerre gyakoroljuk az igazságosságot és az irgalmat,

4.6. Kapcsolat a digitális világgal

Állandó és gyors átalakulásban van minden! Megváltoztatja az időhöz és térhez való viszonyunkat. Egyik sem létezik többé úgy, mint régen, mert itt és most, azonnal zajlik minden. A digitális világ megváltoztatja az identitásunkat, valamint a családról alkotott felfogásunkat. Bármilyen szerepben lehetünk, amelyet senki nem kérhet számon, és olyat csinálhatunk, amit a valóságban soha. Virtuális háló vesz körül bennünket, amivel mindent azonnal el tudunk intézni.

A digitális kultúra fogékony mindenre, megnőtt az információ-éhség és nem lehet semlegesnek maradni. Kommunikációs hatalom van a kezünkben a mobillal, bárkit megelőzhetünk az információval. Ugyanakkor nem tudjuk, hogy igaz vagy hamis egy-egy hír, mert mások mondják meg, mi „az igaz”. Veszélyes magunkat reklámozni, de el sem bújhatunk

A digitális kultúrában nem tudják befogadni, ha hosszú, amit mondunk!

Hogyan tudjuk használni mindezt az evangelizációban? A képek és a zene kultúrájában, hogyan tudjuk átadni az örömhírt? A médiában való jelenlétünk sok kívánnivalót hagy maga után, unalmasak vagyunk a fiatalok számára! Itt az ideje, hogy megtanulva az ő nyelvüket másként fejezzük ki magunkat, és kreatívan reagáljunk a dolgokra. Ha nem értjük, hogyan működik a média, nem tudjuk átadni az üzenetet. A kommunikáció egyben igehirdetés is!

4.7. Kapcsolat a széppel és a kultúrával

Az évente megrendezésre kerülő „szakrális művészetek hete” nagyon sok jó és szép tapasztalattal ajándékozott meg bennünket a művészeteken keresztül történő evangelizációról. Minden, ami igaz és szép az a Szentlélektől való! A művészet kiváló lehetőség a világ felé nyitásra és az ökumenikus kapcsolatok építésére!

A kulturális átalakulások közben figyeljünk oda két szélsőséges irányra. Az egyik az individualizmus: *én magam Isten nélkül*, amikor az üdvösségem a saját erőmtől függ, Krisztus tanítása csak erkölcsi prédikációk összessége. A másik az üdvösség kizárólagos belső értelmezése: *én egyesülök az Istennel*, és nem vállalom magamra a másik emberrel és a teremtett világgal való kapcsolatot.

4.8. Érzékenység a változásra, a reformra

Az Egyház belső reformjára vonatkozóan 12 kritériumot fogalmazott meg Ferenc pápa. Melyek ezek?

Az individuális, személyes megtérés! A pasztorális megtérés és misszionáriusi megtérés, hogy Krisztus központúság és evangéliumi lelkiület járjon át bennünket. Fontos az Egyház reformjában a racionalitás, a funkcionalitás, a modernitás, a letisztultság, a szubszidiaritás, a szinodialitás, a katolicitás, a professzionalitás, a fokozatosság és rugalmasság!

Ezekhez társul még a gazdasági reform, a pénzhez való viszonyunk felülvizsgálata és a szükséges változtatások meghozatala.

Minden reform annak megértésével kezdődik, hogy a világ azé, aki szereti! Aszeretet elsőbbséget kér mindenlelkipásztorigyakorolatunkban! Amikor megértjük papi szolgálatunk

egyetemes rendeltetését, akkor van esélyünk arra, hogy megtegyük az ehhez szükséges lépéseket.

JAVASLATOK és PÁRBESZÉD:

A „kilépő” Egyház mer kezdeményezni, és kész közösséget vállalni a rábízottakkal. Evangelizáció nincsen találkozás nélkül.

Miként lehetne a művészetek, a tudomány és a kultúra szerepét hangsúlyosabbá tenni az evangelizációban?

5. A papság állandó képzése

5.1. Önképzés és továbbképzés

Öröm látni, hogy papságunk jó része spirituálisan és intellektuálisan is igényes. Sajnos találkozhatunk az ellenkezőjével is. Sok kínálat van, szakmai konferenciákból, jó lenne élni velük. Miközben a ránk bízottak napra készek a saját szakterületükön — s nagyon gyakran a teológiában, biblikumban erkölcszociológiában is — nem kapnak választ a kérdéseikre, ha mi nem gondoskodunk önmagunk képzéséről, illetve továbbképzéséről.

Tegyük belső igénnyé mindkettőt. Az egyházmegye részéről felkínált két továbbképzési nap — ahol igazából csak 1,5–2 órától beszélhetünk, hiszen csak ennyi az előadás és a válaszokra szánt idő — a minimumok minimuma.

5.2 Lelkigyakorlatok, lelki napok

Akiknek fontos az élő, személyes kapcsolat Istennel, azoknak tapasztaltuk, hogy a napi egy óra elmélkedés, a heti adoráció, a havi egy lelki nap és az évi egy hosszabb lelkigyakorlat elegendő ahhoz, hogy „szinten” tartsák magukat. Ám ennél sokkal többre lehetne igényünk!

Lelki életünk lényege a kapcsolat! Ennek kiformalása az ima művészetében rejlik. Olyan papságra van szükségünk, akik bensőséges barátaivá válunk Krisztusnak. Ez a kölcsönös barátság minden hiteles pasztorációnak a föltétele!

Az egyházmegye részéről felkínált négy rekollekciós napon az erre szánt két óra nagyon kevés!

5.3. Emberré nevelés, férfivá válás

Egyre több hivatás jön sérült családokból, ahol hiányzik az apa-kép. A férfivá nevelés teljesen kimaradt szemináriumi képzésünkből. Maradt az intellektuális és spirituális képzés. A férfi identitás felfedezése, kibontása, a férfi-sebek gyógyítása sokat segíthetne a hivatásunkból fakadó nehézségek és a magány feldolgozásában.

5.4. Érzelmi intelligencia képzése

Értelmi képzésünk minden szinten kidolgozott, ugyanakkor az érzelmi intelligenciánk képzése teljesen elhanyagolt terület maradt. Nem tanultuk meg kezelni a haragunkat, az érzelmeinket, nem tudunk mit kezdeni az építő és a leépítő kritikával stb. Ezen a területen is „maszekolunk” vagy „a kegyelem majd elintézi” álláspontra helyezkedünk és nem vállaljuk fel a magunk részét.

JAVASLATOK és PÁRBESZÉD:

Javaslatok egy hatékonyabb továbbképzési és rekollekciós programra papok számára az egyházmegye szervezésében.

Miként lehetne segíteni papjainkat a férfivá válásban és az érzelmi képzésben?